

ACREDITAREA PROGRAMELOR DE FORMARE PROFESIONALĂ A ADULȚILOR: GARANTAREA CALITĂȚII?

ACCREDITATION OF ADULT VOCATIONAL TRAINING PROGRAMS: QUALITY ASSURANCE?

CARAMAN Stela

asistent universitar, Academia de Studii Economice din Moldova, caraman@ase.md

ORCID ID: [0000-0003-1523-7126](https://orcid.org/0000-0003-1523-7126)

***Abstract.** Accreditation of adult vocational training programs is an essential process for ensuring the quality of continuing education and skills acquired by participants. These programs are designed to meet the needs of the labor market, giving adults the opportunity to develop or update the skills needed to cope with economic and technological change. Accreditation guarantees that programs meet specific educational standards, thus ensuring their relevance and effectiveness.*

The accreditation process involves evaluating teaching methods, educational materials, trainer competence and institutional resources to ensure that the program provides quality learning. It also includes checking that learning outcomes are clear, measurable and linked to labor market requirements. In addition, accreditation contributes to the formal recognition of obtained certificates, which facilitates the professional integration of adults.

Another important aspect is that accreditation fosters transparency and trust in vocational training programs for both employers and participants. This process is essential to ensure quality, relevant and accessible education adapted to market and participant needs.

Keywords: accreditation, professional training, program, skills

JEL Classification: I20, I23

Introducere. Acreditarea programelor de formare profesională reprezintă un proces vital pentru asigurarea unui învățământ de calitate și relevant pentru nevoile pieței muncii. Prin intermediul acestui proces, se garantează că programele de formare profesională sunt conforme cu standardele educaționale și sunt capabile să dezvolte competențele necesare adulților pentru a face față provocărilor economice și tehnologice. În acest context, acreditarea nu doar că validează calitatea și eficiența programelor, dar asigură și recunoașterea oficială a abilităților dobândite de participanți. Articolul de față explorează importanța acreditării în formarea profesională, criteriile implicate în procesul de evaluare și beneficiile pe care le aduce atât pentru angajatori, cât și pentru participanți.

Conținut. Calitatea în educație este ansamblul de caracteristici ale unui program de formare profesională și ale furnizorului acestuia prin care sunt îndeplinite așteptările beneficiarilor și standardele de calitate. Principiile care ghidează întregul sistem de asigurare a calității educației din țara noastră sunt enunțate în Codul Educației al Republicii Moldova și redate în figura 1:

Formarea profesională de calitate a adulților reprezintă una din prioritățile Republicii Moldova, fiind enunțată în politicile statale ale acesteia. Astfel, în Obiectul 3 "Garantarea educației relevante și de calitate pentru toți pe întreg parcursul vieții" din Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova

Europeană 2030” se menționează, că una dintre prioritățile prevăzute pentru a asigura o educație de calitate, relevantă, pe tot parcursul vieții constă în ”implementarea conceptului de educație continuă și învățare pe tot parcursul vieții, în concordanță cu cerințele pieței forței de muncă, inclusiv prin oportunități de (re)calificare a populației apte de muncă, pentru asigurarea competitivității acesteia” [2].

Aspectele cu privire la organizarea și realizarea educației adulților din Republica Moldova se realizează prin intermediul *Regulamentului cu privire la educația adulților*, aprobat prin H.G. nr. 222 din 26-03-2024 (în continuare - Regulament).

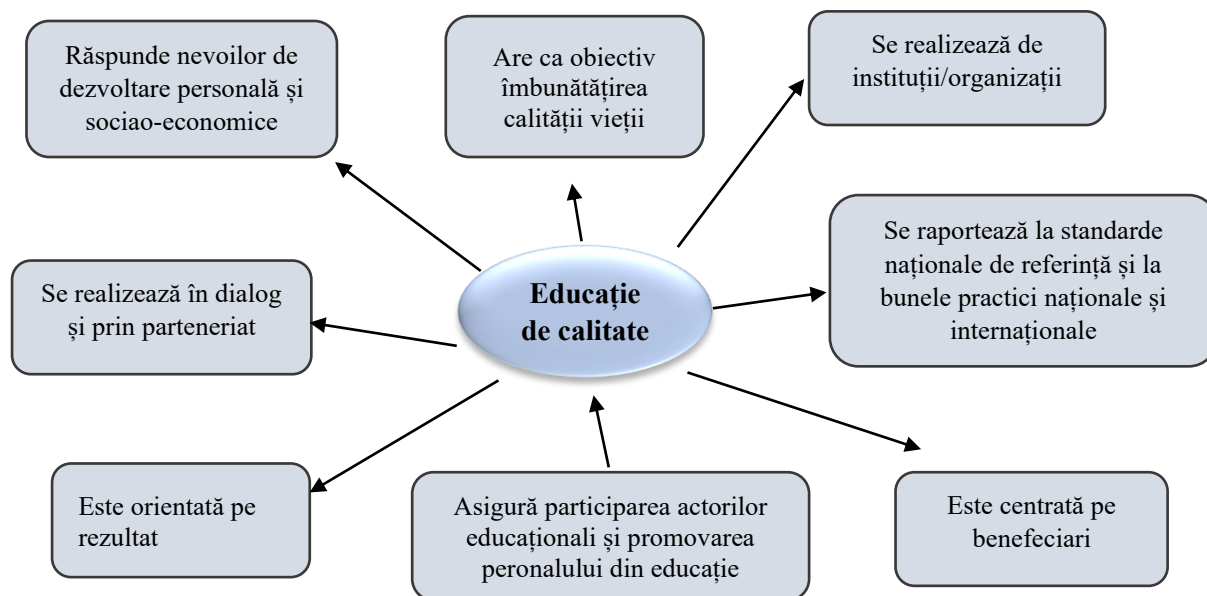

Figura 1. Principiile fundamentale ale educației de calitate

Sursa: elaborată de autor în baza Codul Educației al RM [1]

Conform pct. 26 al Regulamentului, programele de formare profesională a adulților în contextul educației formale sunt organizate în instituții/organizații publice ori private care sunt supuse evaluării externe în vederea *autorizării/acreditării* și sunt abilitate pentru această activitate în conformitate cu legislația [3]. Însă, pentru realizarea acestei proceduri urmează a fi îndeplinite mai multe cerințe prevăzute de legislația în vigoare.

În acest context, trebuie de menționat, că proiectarea programelor de formare reprezintă etapa esențială a procesului educațional. În această etapă, este important să se ia în considerare datele obținute din analiza nevoilor de formare, pe baza cărora se vor defini competențele ce trebuie dezvoltate în rândul participanților la programele de formare.

Programele de educație generală a adulților și/sau de formare profesională se elaborează și se dezvoltă în conformitate cu *Metodologia de elaborare a programelor de educație a adulților în cadrul învățării pe tot parcursul vieții* (în continuare - Metodologie), aprobată prin Ordinul Ministerului Educației și Cercetării al RM nr. 785 din 30.05.2024.

Pentru fiecare program de formare se stabilește planul de învățământ, se elaborează cursul de formare, se alege metodele de formare potrivite și instrumentele de evaluare adecvate.

Planul de învățământ oferă o viziune detaliată a programului de formare, analizând obiectivele formării, competențele și rezultatele așteptate, subiectele specifice pentru dobândirea acestor competențe, metodele de învățare adecvate, materialele necesare, precum și modalitățile de evaluare.

Metodele de învățare trebuie să răspundă diferitelor stiluri de învățare ale adulților, să stimuleze implicarea activă a cursanților în procesul educațional, să faciliteze interacțiunea acestora cu formatorul, materialele de învățare și colegii, să le ofere oportunitatea de a reflecta asupra a ceea ce au învățat și să le furnizeze feedback-ul necesar pentru a spori eficiența învățării. Inovația va juca un rol esențial în fiecare etapă a dezvoltării conținuturilor de formare.

Proiectarea și implementarea programului de formare trebuie să fie realizat de personal calificat. Potrivit pct. 28 al Metodologiei, programele de formare profesională se realizează cu personal care are profilul sau specialitatea corespunzătoare programului de formare profesională, nivelului respectiv al CNC și care pregătire psihopedagogică [4].

Înainte de începerea implementării, programul aprobat de conducerea instituției sau organizației prestatoare urmează a fi coordonat cu ministerele de resort (pct. 43 al Metodologiei). Spre exemplu, programul de formare profesională continuă prin specializare ”Contabilitate și 1C” se va coordona cu Ministerul Finanțelor al RM și Ministerul Educației și al Cercetării al RM. Ulterior, instituțiile/organizațiile prestatoare vor solicita demararea procedurii de evaluare externă.

Conform cap. 5. Inițierea, elaborarea, aprobarea și autorizarea de funcționare provizorie/acreditarea Programelor al Metodologiei, etapa de inițiere a procedurii de evaluare externă la Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (în continuare – ANACEC) este prevăzută pentru:

- instituțiile de învățământ superior, care prestează programe de formare profesională a adulților;
- instituțiile de învățământ profesional tehnic, care prestează programe de formare profesională a adulților;
- instituțiile sau organizațiile publice sau private care prestează servicii educaționale/ de formare profesională [3].

Nu se prevede procedura de evaluare externă la ANACEC doar pentru instituțiile sau organizațiile publice sau private care prestează servicii de educație generală a adulților.

Prin urmare, calitatea programelor de formare profesională este asigurată de către ANACEC care stimulează creșterea nivelului de responsabilitate a instituțiilor din domeniile educației față de calitatea serviciilor prestate.

Evaluarea externă în vederea acreditării are ca scop demonstrarea existenței și funcționalității resurselor, facilităților și structurilor instituționale la nivel minim acceptabil, care asigură premise pentru desfășurarea în continuare a procesului didactic pentru programul de formare continuă în conformitate cu cadrul legislativ în vigoare.

Această procedură se realizează în baza prevederilor Codului Educației (Titlul VII. Învățare pe tot parcursul vieții), a standardelor de acreditare, criteriilor și a indicatorilor de performanță stabiliți în Metodologia de evaluare externă a calității, precum și a standardelor de evaluare și a standardelor de evaluare minim obligatorii.

Concluzii. Educația adulților nu este doar o opțiune, ci o necesitate într-o lume dinamică și complexă. Ea contribuie la dezvoltarea personală, la îmbunătățirea perspectivelor de angajare, la creșterea competitivității economice și la promovarea unei societăți mai echitabile și incluzive. Prin sprijinirea educației continue, putem construi comunități mai puternice, mai inovatoare și mai rezistente la provocările viitorului. Deși adulții și-ar dori să frecventeze cursuri de dezvoltare profesională și personală (gândire critică, activism civic/voluntariat, drepturi, sănătate, dialog intercultural,

tehnologia informației și comunicației etc.), acestea nu sunt accesibile, fie din punct de vedere financiar, fie geografic.

Accreditarea programelor de formare continuă nu este doar un proces administrativ, ci o dovadă care atestă calitatea programului și o promisiune de calitate și relevanță. Deși rolul ei esențial constă în creșterea încrederii beneficiarilor în produse calitative de instruire, la momentul actual sistemul de acreditare a programelor de formare continuă este anevoios și inaccesibil furnizorilor de servicii, în special din regiunile rurale, mulți renunțând la elaborarea și acreditarea programelor pentru adulți.

Referințe bibliografice.

1. Codul Educației al Republicii Moldova, COD Nr. 15 din 17-07-2014. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138940&lang=ro#;
2. Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” nr. 315 din 17 noiembrie 2022. Disponibil: <https://gov.md/ro/moldova2030>;
3. Regulamentul cu privire la educația adulților, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 222 din 26-03-2024. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142707&lang=ro;
4. Metodologia de elaborare a programelor de educație a adulților în cadrul învățării pe tot parcursul vieții, aprobată prin Ordinul Ministerului Educației și Cercetării al RM nr. 785 din 30.05.2024. Disponibil: Ordinului MEC nr. 785 din 30.05.2024;
5. Cadrul european de referință al competențelor-cheie pentru educație și formare pe parcursul întregii vieți. Disponibil: <https://mec.gov.md/ro/content/cadrul-european-de-referinta-al-competentelor-cheie-pentru-educatie-si-formare-pe-parcursul>.